

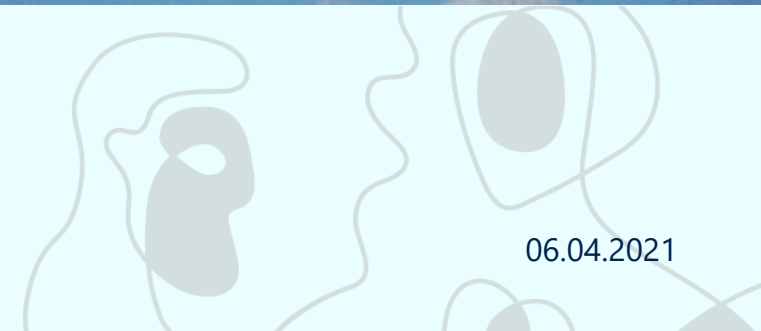
Norges vurderinger rundt kalking i grensevasdragene

Ola Hegge, Statsforvalteren i Innlandet

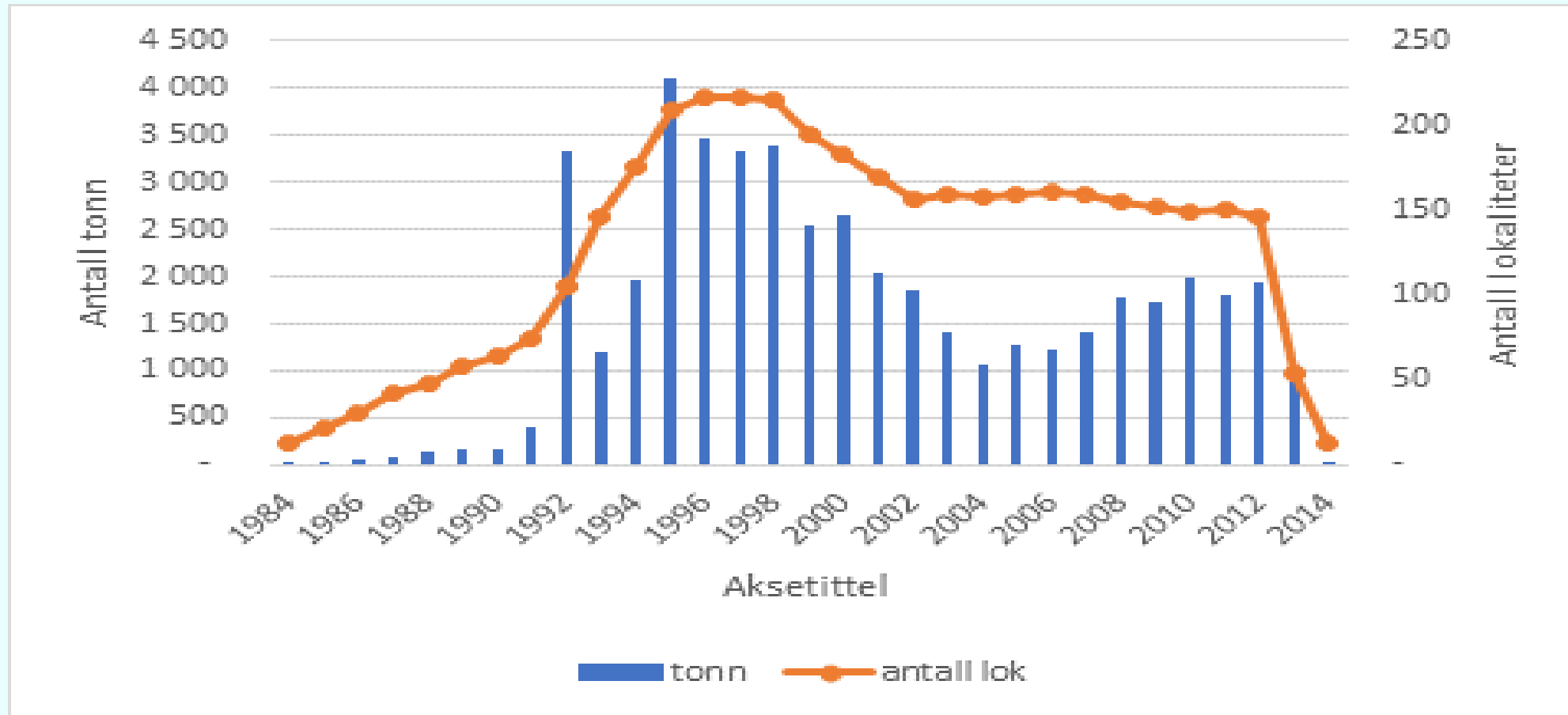
Statsforvalteren i Innlandet

06.04.2021

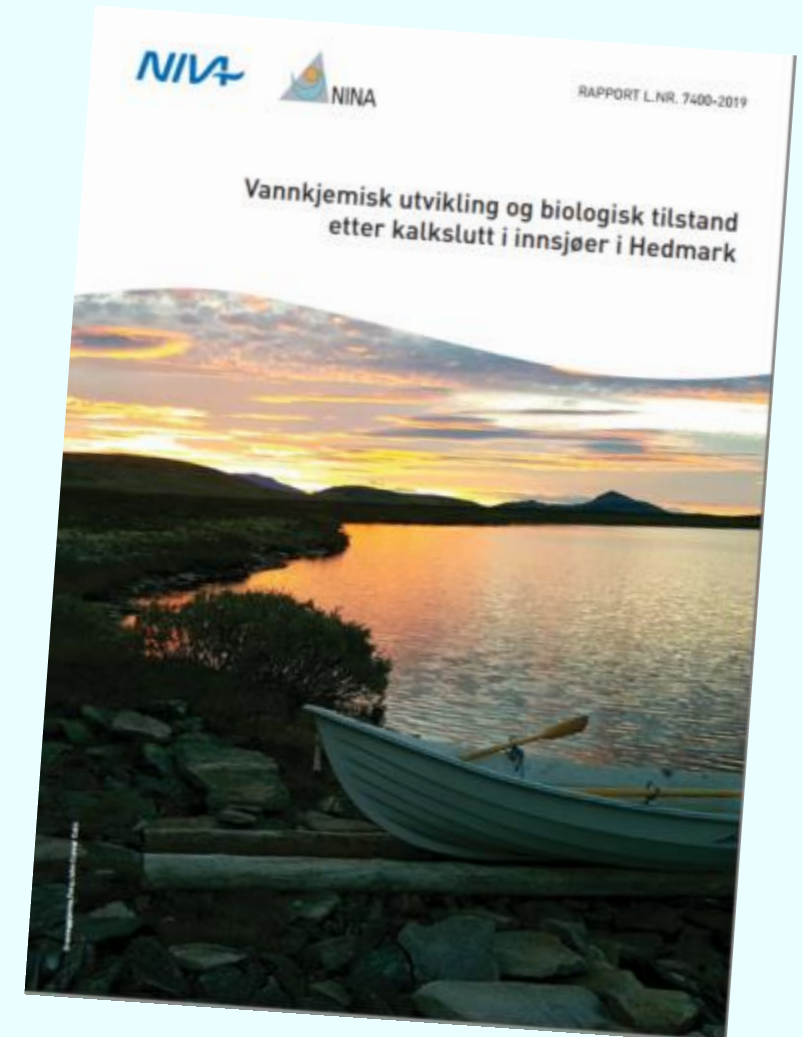
Kalking i Hedmark

Overvåking av kalkslutt 2015 - 2018

- **Konsentrasjonene av sulfat og nitrat var lav og nær antatt bakgrunnsnivå**
- **Kalsiumnivået redusert siden kalkingsavslutningen, men høyere enn eller nær antatt ukalket nivå**
- **pH og ANC har avtatt men ikke under grensen god/moderat**
- **Innholdet av labilt aluminium var med få unntak lavt**

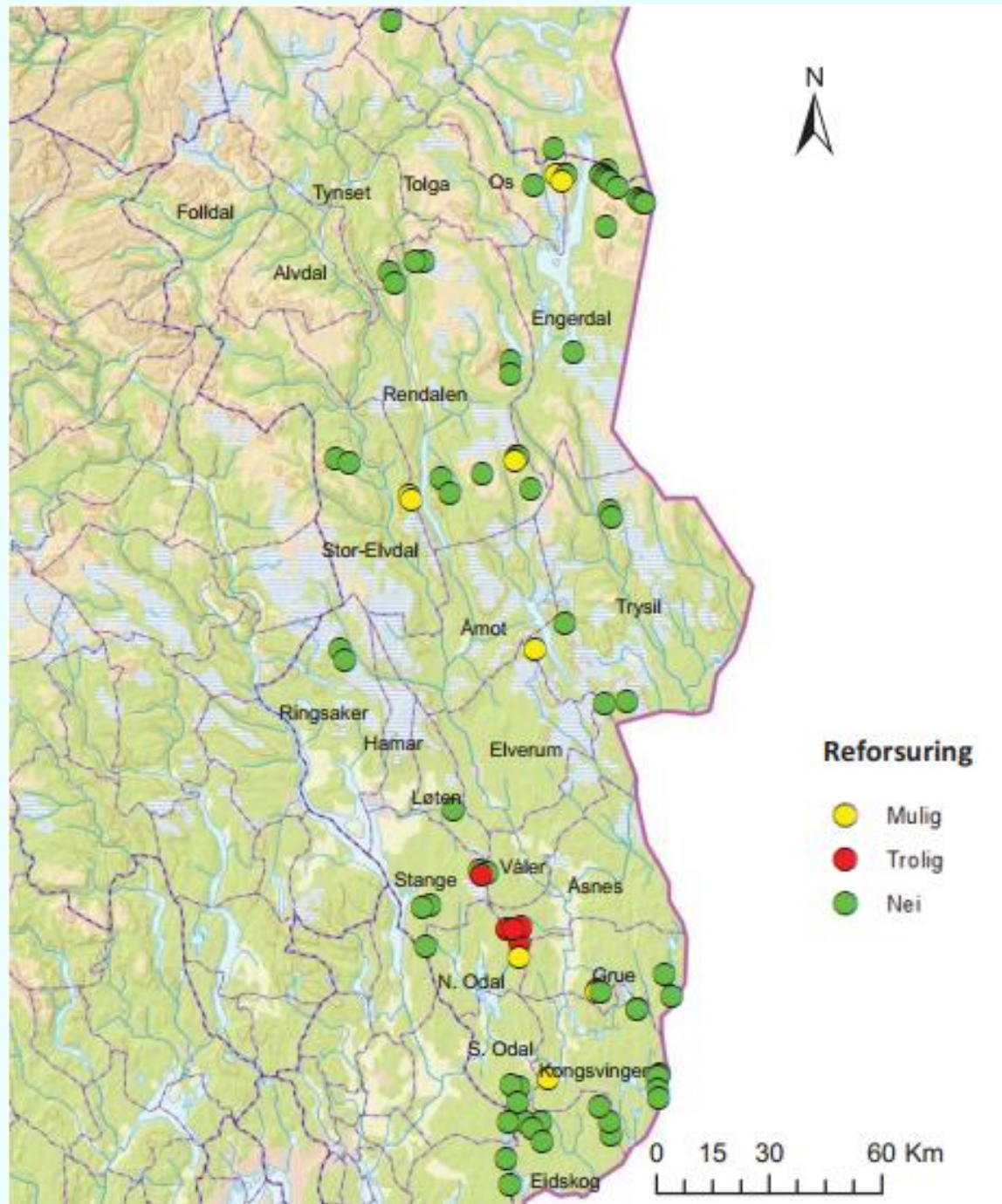
Reforsuring etter kalkslutt

Fortsatt noe kalkhale-effekt i noen lokaliteter, men hovedkonklusjonen er

Riktig å avslutte kalkingen i de aller fleste lokalitetene.

Mange vassdrag er humøse, med naturlig surt vann.

Praksis er ikke å kalke alt surt vann, men kun å avsyre lokaliteter med menneske-skapt forsurening.

Møte om grensekalking 2019

1. Utrede behov for gjenopptatt kalking av hensyn til elvemusling, kreps, laks og ev. annet verdifullt naturmangfold
2. Samarbeid omkring arbeidet med ny nasjonal kalkingsplan
3. Overvåking og utvikling av klassifiseringssystemet
4. Vurdere direktørmøte HaV/Miljødir
5. Samordning av klassifisering
6. Kalking må inn i vannforvaltningsplanene

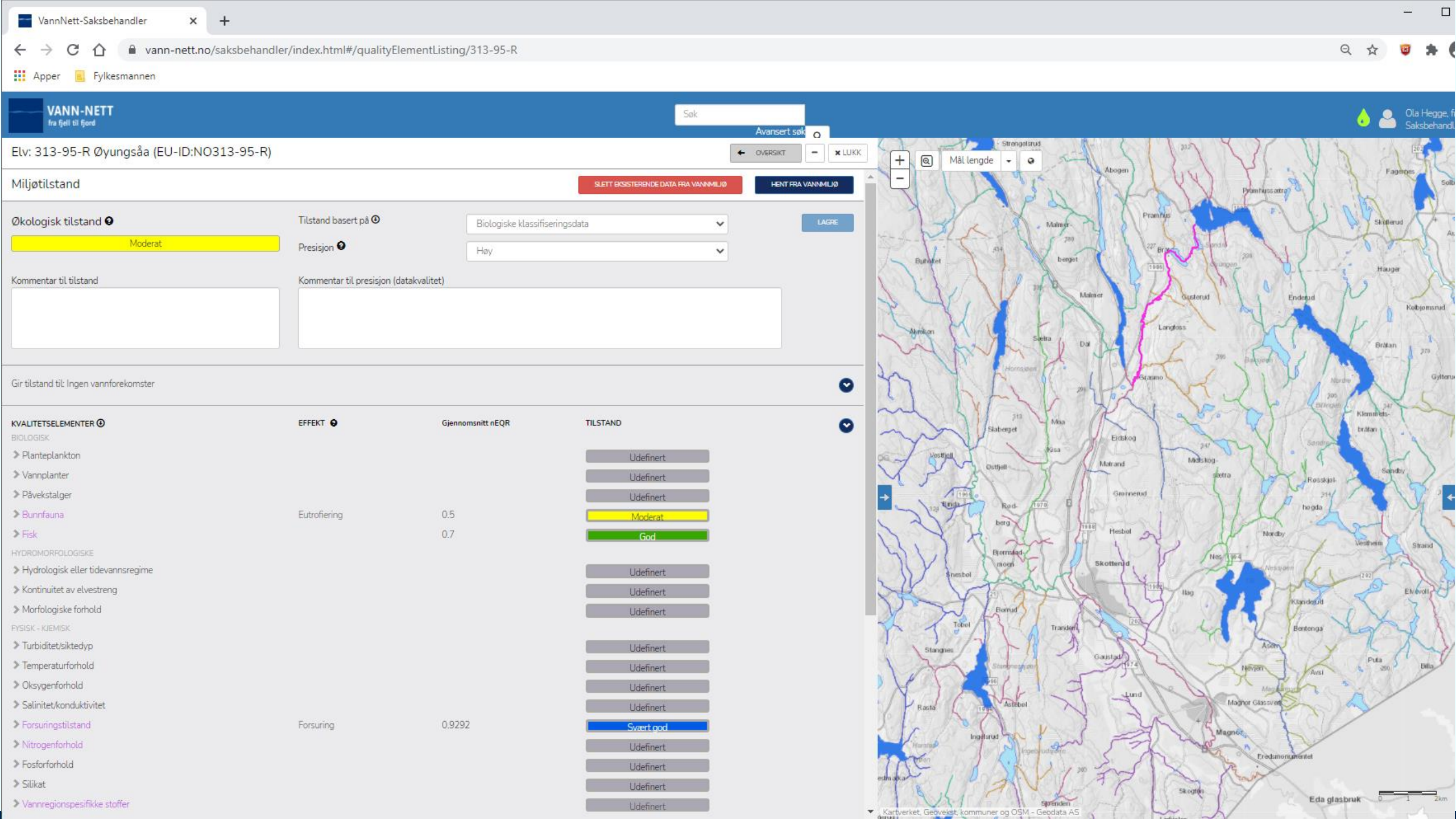

Vurdering av kalkbehov for prioriterte målarter på norsk side

- **Vrangselva** – anbefalt gjenopptatt kalking i Søndre Øyungen av hensyn til kreps og elvmusling. Ikke anbefalt å gjenoppta kalking i Bæreia.
- **Billa**: Kalking ikke anbefalt
- **Hølja**: Kalking ikke nødvendig
- **Rotna**: Kalking ikke anbefalt
- **Mangen**: Naturlig surt, med dårlig vannkjemiske forhold for kreps fra naturens side. Dersom det er ønskelig å legge til rette for at det skal bli et krepsevassdrag må det kalkes.

Avansert søk

Elv: 313-95-R Øyungsåa (EU-ID:NO313-95-R)

OVERSIKT LUKK

Miljøtilstand

SLETT EKISTERENDE DATA FRA VANNMILJØ

HENT FRA VANNMILJØ

Økologisk tilstand

Tilstand basert på

LAGRE

Moderat

Presisjon

Kommentar til tilstand

Kommentar til presisjon (datakvalitet)

Gir tilstand til Ingen vannforekomster

KVALITETSELEMENTER

EFFEKT

Gjennomsnitt nEQR

TILSTAND

BIOLOGISK

- Planteplankton
- Vannplanter
- Påvekstalger
- Bunnfauna
- Fisk

Eutrofiering

0.5

Moderat

0.7

God

HYDROMORFOLOGISKE

- Hydrologisk eller tidevannsregime
- Kontinuitet av elvestreng
- Morfologiske forhold

Udefinert

Udefinert

Udefinert

Udefinert

Udefinert

Udefinert

FYSISK - KJEMISK

- Turbiditet/siktedyp
- Temperaturforhold
- Oksygenforhold
- Salinitet/konduktivitet
- Forsuringstilstand
- Nitrogenforhold
- Fosforforhold
- Silikat
- Vannregionspesifikke stoffer

Forsuring

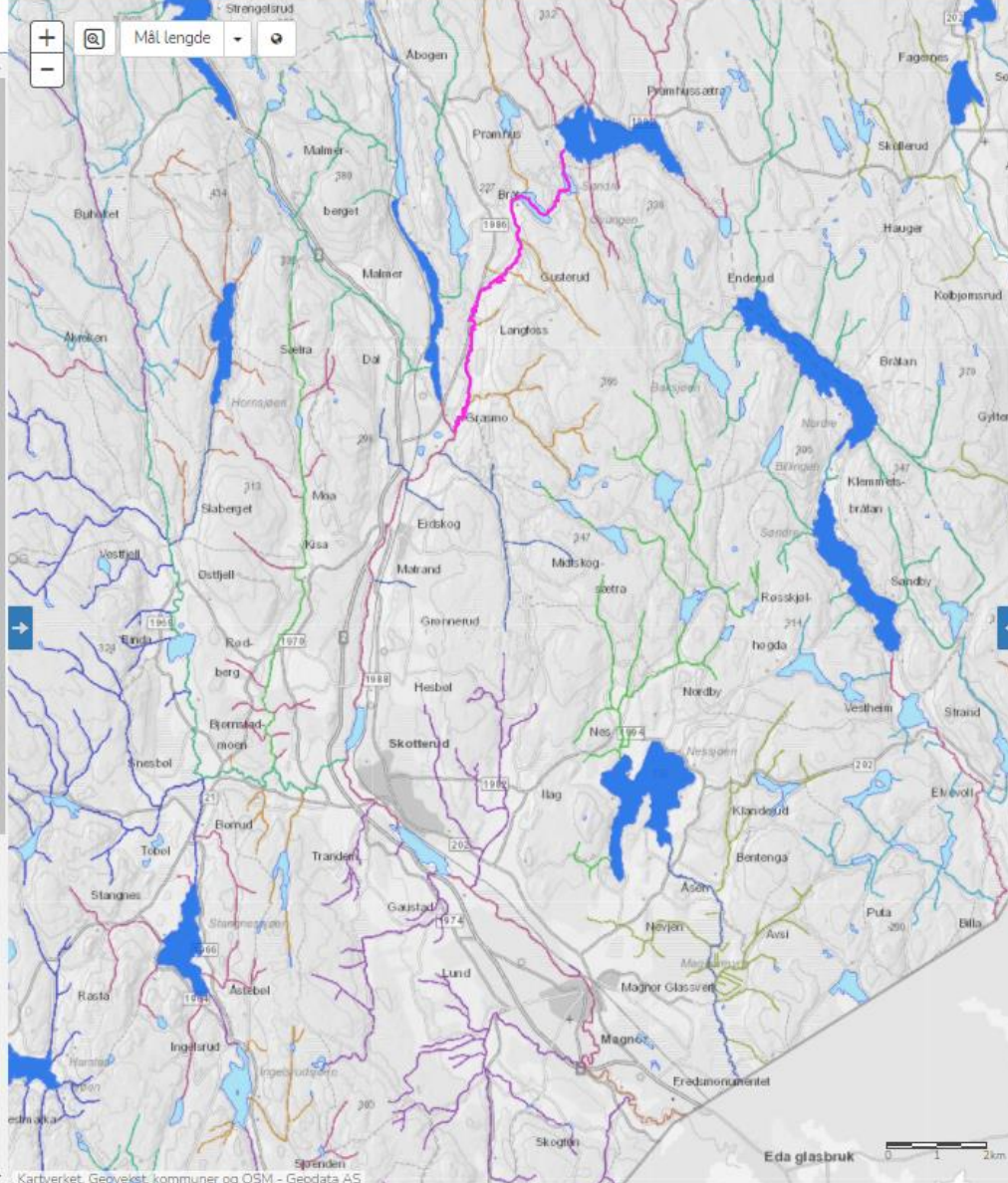
0.9292

Svært god

Udefinert

Udefinert

Udefinert

Vurdering av kalkbehov for prioriterte målarter på norsk side

- **Vrangselva** – anbefalt gjenopptatt kalking i Søndre Øyungen av hensyn til kreps og elvmusling. Ikke anbefalt å gjenoppta kalking i Bæreia.
- **Billa**: Kalking ikke anbefalt
- **Hølja**: Kalking ikke nødvendig
- **Rotna**: Kalking ikke anbefalt
- **Mangen**: Naturlig surt, med dårlig vannkjemiske forhold for kreps fra naturens side. Dersom det er ønskelig å legge til rette for at det skal bli et krepsevassdrag må det kalkes.

Planlagt kalking framover

Statsforvalteren vurderer kalking i grensevassdragene ut fra samme kriterier som i øvrige vassdrag. Gjenopptagelse av kalking i Søndre Øyungen planlegges f.o.m. 2021. Dette ligger inne som foreslått tiltak i forbindelse med vannforvaltningsplanene.

Ytterligere norsk kalking i grensevassdragene er ikke lagt inn som foreslått tiltak.

Det er en viss divergens mellom svenske og norske vurderinger av kalkingsbehovet.

For evt. å kunne øke den norske kalkingsaktiviteten i grensevassdragene ytterligere trengs det sentrale avklaringer, herunder

- avklaring av vurdering av forsuring/kalkingsbehov på tvers av landegrensene
- avklaringer/avtaler mellom landene
- økte bevilgninger (sentrale bevilgninger til kalkingstiltak i Norge ble redusert i 2021)

Kommentarer/synspunkter på norsk kalkingsaktivitet kan fremmes gjennom høringen av vannforvaltningsplanene. Trolig vil innspill på dette ikke kunne svares ut regionalt, men løftes til departementets godkjenning av planen.